

Rapport antibiotikaförskrivning

Receptförskrivning VC Vår 2022

Sammanfattning

Västra Götaland: Antalet antibiotikarecept förskrivna till invånare i Västra Götaland har ökat med 11% senaste 12-månadersperioden fram till och med maj 2022 jämfört med samma period året innan och var i maj 2022 232 recept/1000 invånare och år. Ökningen är från en historiskt låg nivå delvis på grund av de effekter den pågående Covid-19 pandemin haft (se bild 5). Sett i ett längre perspektiv har regionen minskat antibiotikaförskrivningen och har gått från att ha haft tredje högst (2012) till att ha sjunde lägst förskrivning av alla regioner.

Kommuner i Västra Götaland: Spridningen i antal recept per kommuninvånare är stor i regionen. Senaste året ses en ökning men över längre tid ses en minskning och 36 av regionens 49 kommuner ligger nu under målet på 250 recept/1000 invånare och år. Antalet recept per kommuninvånare är lägst i Grästorp kommun (203 recept/1000 inv. och år) och högst i Tanum kommun (290 recept/1000 inv. och år).

Vårdcentraler (VC) i VGR: Kvartalsdata presenteras för regionens 208 vårdcentraler*. 39 av dessa har minskat sin förskrivning per 100 listade för våren 2022 jämfört med våren 2021. Resterande vårdcentraler har ökat sin förskrivning. Den tillfälliga ökning som ses framför allt under sommaren för vissa vårdcentraler kan delvis förklaras av förskrivning till personer som tillfälligt vistas i vårdcentralens område, "turisteffekt". Utfallet under vintern 2020/2021 och våren 2021 visar på en kraftig nedgång i antibiotikaförbrukningen för de flesta vårdcentraler, vilket sammanhänger med den pågående covid-19 pandemin (se bild 5 för ytterligare information).

** Hälsocentralerna i Hjo och Tibro och Omtanken VC i Kålleröd och Åby redovisas sammanslagna liksom Kvarterersklinikerna Avenyn och Lorensberg. Hälsa Hemma VC saknar data för delar av perioden och har exkluderats i de sammanfattande bilderna över förändring i slutet av rapporten.*

Innehåll

Del 1: Bild 6-8 visar Västra Götalandsregionens statistik i förhållande till övriga riket. Indelningen i bild 6-7 avser **antal uthämtade recept/1000 invånare till patienter bosatta i Västra Götaland oberoende av vem som förskrivit receptet**. Bilderna är framtagna av Folkhälsomyndigheten. Bild 9 visar hur förskrivningen till personer folkbokförda i Västra Götaland fördelar sig mellan olika förskrivargrupper i VGR.

Del 2: Bild 10-11 visar motsvarande statistik som i del 1 men uppdelat på kommunerna i Västra Götaland.

Del 3: Bild 12-25 visar statistik för **de recept som skrivits ut på vårdcentralerna (VC)** i Västra Götaland **och hämtats ut på apotek**.

Tolkningsanvisning

Statistik för vårdcentraler

Datakälla är eHälsomyndigheten (INSIKT) och visar antal recept förskrivna och uthämtade på apotek. Tidsperioderna avser uthämningsdatum. Data är ej kopplad till diagnoser.

Statistiken baseras på arbetsplatskoden och namnen på VC är de som anges i INSIKT om vi inte har fått uppgift att de ändrats.

VC är indelade geografiskt och uppdelade på högst och lägst antal recept per 100 listade i varje region. Vårdcentralens placering i graferna baseras alltid på senaste periodens förskrivning. Statistiken presenteras i enlighet med bilaga till Krav- och kvalitetsboken 2021 Uppföljnings- och kvalitetsindikatorer 2021 VG Primärvård, indikator 203. Totala förskrivningen av antibiotika (J01 exkl. metenamin) visas. Ingen hänsyn tas till om patienten är listad på VC eller var patienten är folkbokförd. Nämnaren "per 100 listade" används enbart för att kompensera för vårdcentralernas olika storlek och därmed möjliggöra jämförelser. Hänsyn har heller ej tagits till om arbetsplatskoden använts för jourcentralförskrivning. För att tydliggöra trenden över tid och säsongvariation har y-skalan begränsats till 8 recept/100 listade och kvartal. Värde anges för de VC som har högre utfall för något kvartal. För att underlätta jämförelse visas 5 perioder för varje VC. Senaste perioden visas i rött.

Förutom ett förändrat förskrivningsmönster kan andra faktorer påverka statistiken, exempelvis arbetsplatskoder som tidigare varit gemensamma för vårdcentral och jourcentral men nu delats upp, säsongvariation p.g.a. ändrad verksamhet (nystartade VC, öppettider, "tillgänglighet", förekomst av asylmottagning), förskrivning till tillfälliga icke-listade patienter (sommarturister). Det är således viktigast att jämföra med sig själv.

Utfallet skall tolkas i ljuset av pågående pandemi som bland annat lett till förändringar i tillgänglighet och i befolkningens benägenhet att söka vård (se bild 5).

Covid-19-pandemins effekt på antibiotikaförskrivningen

Minskad förskrivning av antibiotika under 2020 och 2021

Antalet uthämtade antibiotikarecept minskade kraftigt under 2020 och kvartal 1 2021 från såväl vårdcentraler som jourcentraler. Samtidigt ökade antalet uthämtade antibiotikarecept under samma period från digitala aktörer, men den ökningen var betydligt mindre än nedgången från vårdcentralerna och jourcentralerna. Analys på substansnivå visar att det framför allt var PcV som minskade även om minskning även sågs för andra substanser. Antalet uthämtade recept minskade till alla åldersgrupper men mest till yngre barn. Kvartal 3 och 4 2021 ökade förskrivningen av antibiotika från många vårdcentraler jämfört med kvartal 1 2021. Analys på substans och åldersnivå visar att det är PcV till barn som ökar mest.

Orsaker till minskad förskrivning utöver ökad följsamhet till riktlinjer

Det mönster vi ser i vårdcentralernas förskrivning ses också i nationella data och Strama Västra Götaland är eniga med det Folkhälsomyndigheten anger som förmodade orsaker till minskad förskrivning:

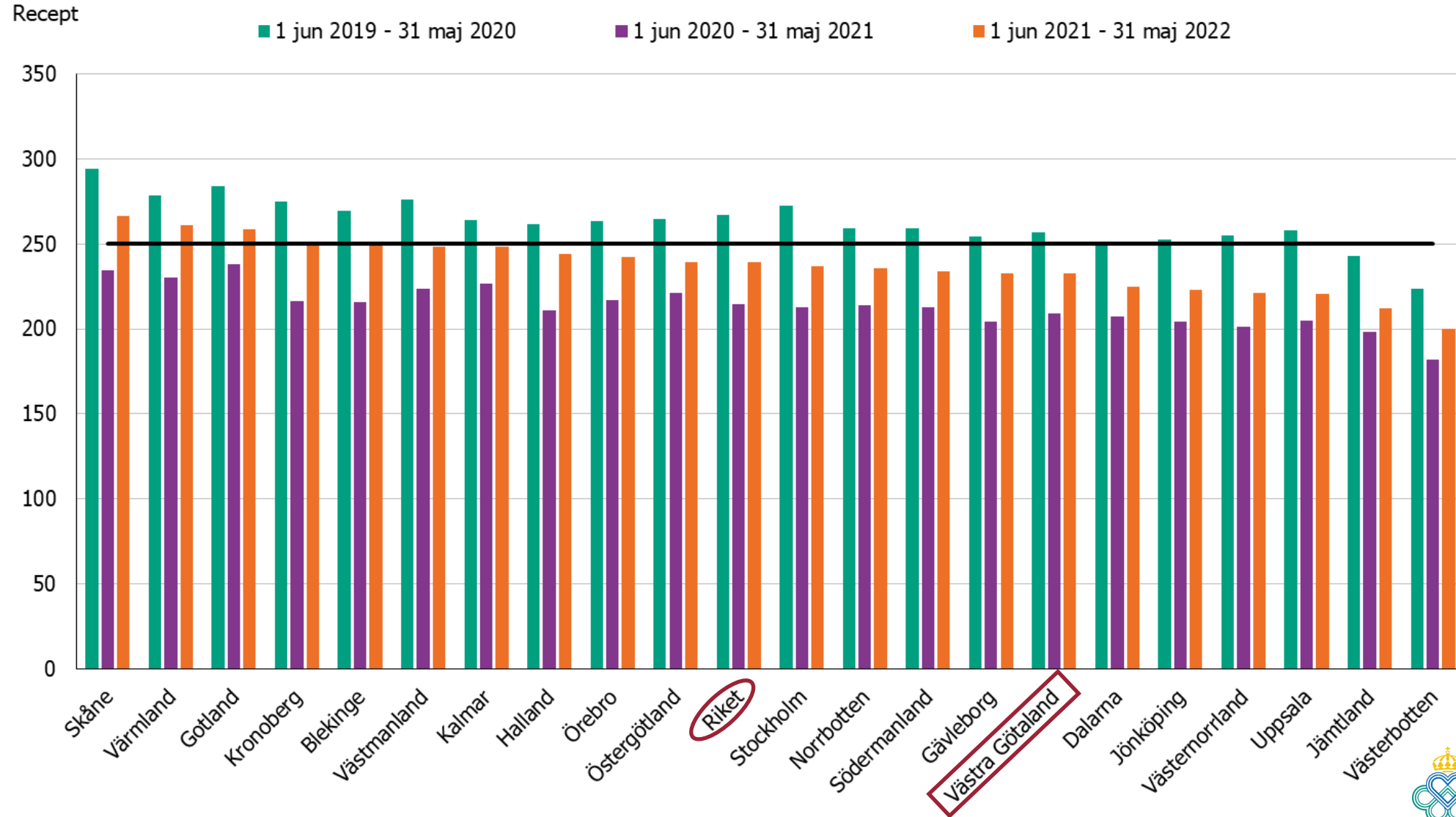
- Färre har sökt sjukvård
- Det finns i allmänhet en högre medvetenhet om handhygien, host- och nysetikett samt fysisk distansering
- Att smittskyddsåtgärder till följd av Covid-19-pandemin sannolikt resulterat i färre luftvägsinfektioner

Lokala variationer

Sedan våren 2021 har antibiotikaförskrivningen ökat från historiskt låga volymer. Utfallet för enskilda vårdcentraler varierar dock stort. Det finns också skillnader i mönstret över tid under pandemin, där vårdcentraler har sin kraftigaste minskning olika månader.

Öppenvårdsförsäljning antibiotika (J01 exkl metenamin) Recept/1000 invånare. Rullande 12 månadersperiod (jun - maj)

Källa: E-hälsomyndigheten, Alla utfärdare

Öppenvårdsförsäljning Västra Götaland

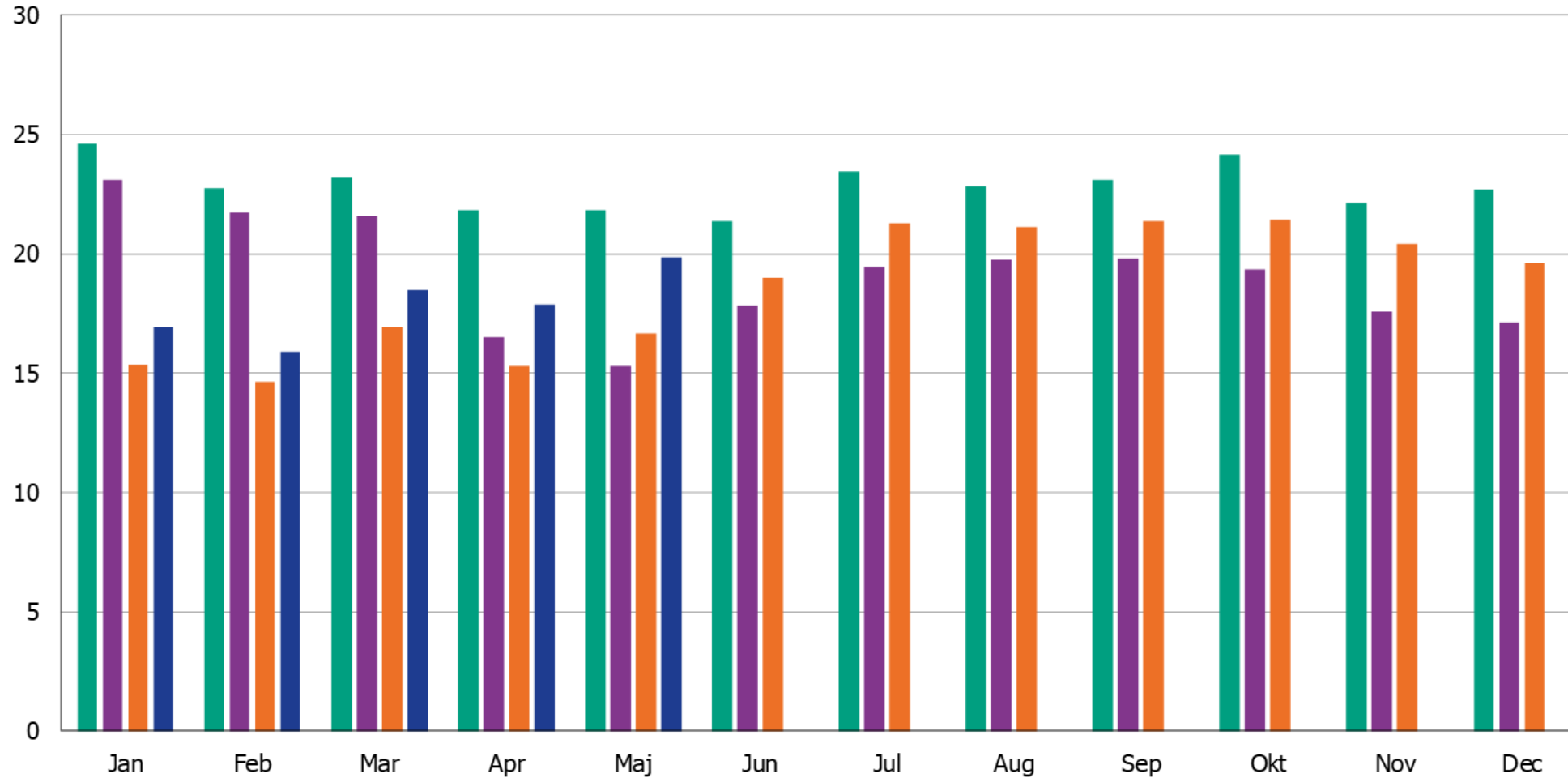
Antibiotika för systemiskt bruk (J01 exkl metenamin)

Recept/1000 invånare och månad

Källa: E-hälsomyndigheten, Insikt, Alla utfärdare

Recept

2019 2020 2021 2022

Öppenvårdsförsäljning antibiotika (J01 exkl metenamin) Recept/1000 invånare (beräknat med avrundat värde)

Riket och län	1 jun 2020 - 31 maj 2021	1 jun 2021 - 31 maj 2022	Diff	Diff %	1 jan 2021 - 31 maj 2021	1 jan 2022 - 31 maj 2022	Diff	Diff %
Skåne	235	266	32	14%	91	107	15	14%
Värmland	230	261	31	13%	88	102	14	14%
Gotland	238	258	20	9%	88	95	7	8%
Kronoberg	216	250	33	15%	83	96	13	14%
Blekinge	216	249	33	15%	83	96	14	14%
Västmanland	223	248	25	11%	88	97	10	10%
Kalmar	227	248	21	9%	85	95	10	11%
Halland	211	244	33	16%	79	93	14	15%
Örebro	217	242	26	12%	84	94	9	10%
Östergötland	221	239	18	8%	85	93	8	9%
Riket	215	239	24	11%	82	93	11	12%
Stockholm	213	237	24	11%	82	92	10	11%
Norrbottn	214	235	22	10%	83	96	13	13%
Södermanland	213	234	21	10%	82	91	9	10%
Gävleborg	204	233	28	14%	80	91	11	12%
Västra Götaland	209	232	23	11%	79	89	10	11%
Dalarna	207	225	18	9%	81	88	6	7%
Jönköping	204	223	18	9%	78	85	6	8%
Västernorrland	201	221	20	10%	78	89	11	12%
Uppsala	205	221	16	8%	77	85	7	9%
Jämtland	198	212	14	7%	78	84	7	8%
Västerbotten	182	200	18	10%	70	81	11	14%

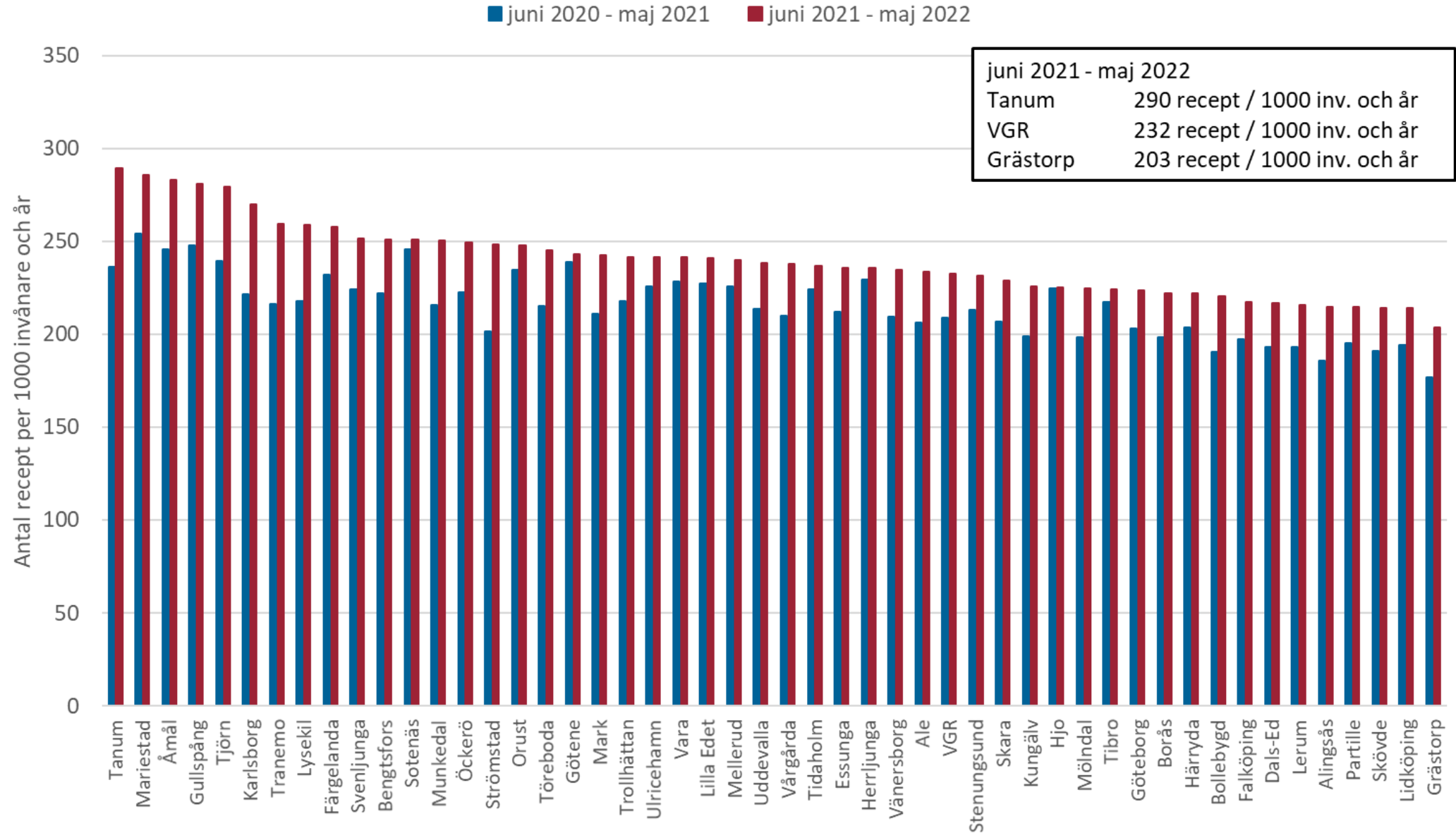
Antibiotikarecept per 1000 invånare och år i Västra Götaland

Förskrivet av:	juni 2020 - maj 2021	juni 2021 - maj 2022
Närhälsan	54,4	58,8
Privata VC	40,5	46,1
Övrigt Vårdval VGPV (jourcentraler)	12,9	18,3
Vårdval VGPV (vårdcentraler och jourcentraler)	107,8	123,2
Sahlgrenska Universitetssjukhuset	21,5	23,9
Skaraborgs Sjukhus	8,8	9,5
NU-sjukvården	7,9	8,7
Södra Älvsborgs Sjukhus	6,7	7,7
Sjukhusen i väster	4,4	5,2
Sjukhus VGR	49,2	54,9
Folktandvården	7,8	7,5
Privat tandvård	7,8	8,2
Tandvård VGR	15,6	15,7
Övriga VGR	18,7	20,6
Övriga riket	17,9	18,0
Totalsumma antal recept per 1000 invånare i VGR	209,2	232,4

Utfallet kan skilja något för samma tidsperiod mot utfall i tabeller publicerade i tidigare rapporter då utfallet påverkas av tid för datauttag och strukturella förändringar såsom stängning av enheter.

* Innefattar bland annat digitala vårdgivare utanför VGR

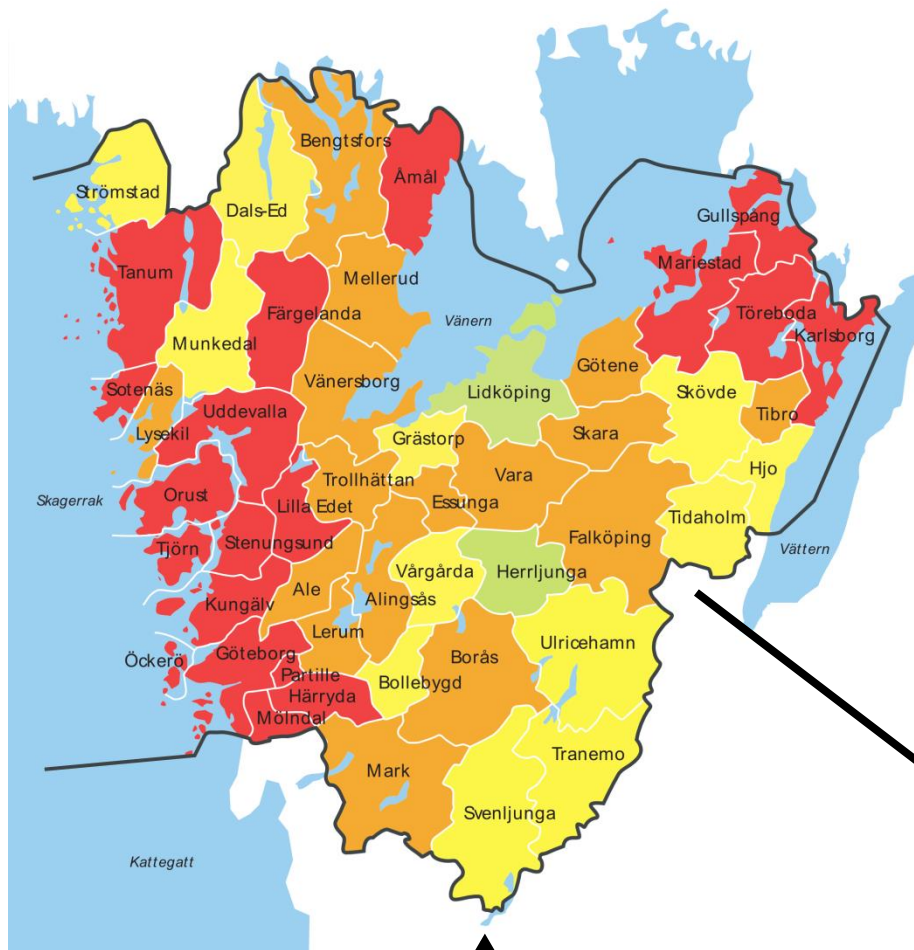
Antibiotikarecept (J01 exkl. metenamin) per 1000 invånare och år. Alla kommuner i Västra Götaland för de senaste 12 månaderna

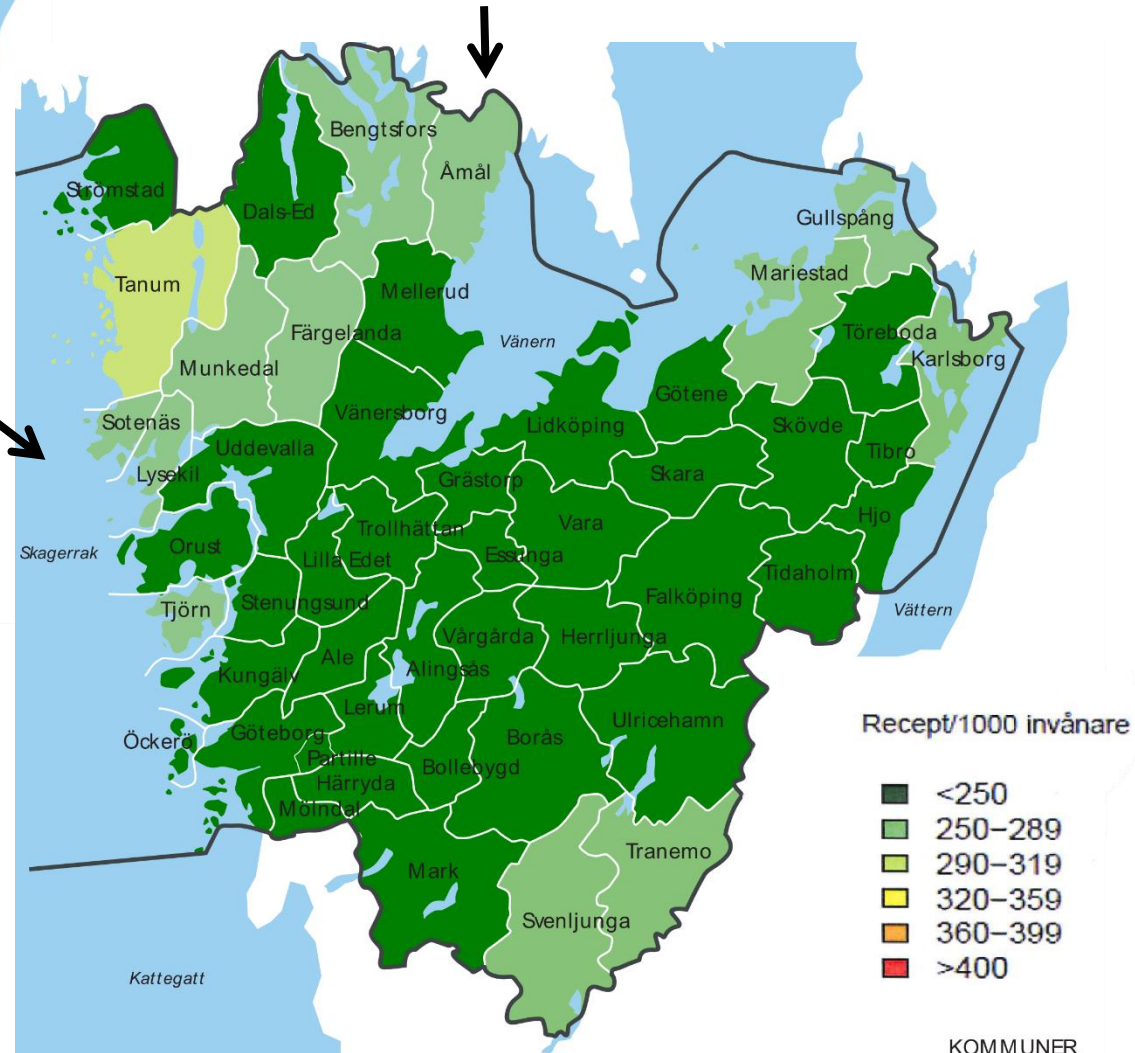
Västra Götaland t.o.m. maj 2022: 232 recept/1000 inv. och år

Antal antibiotikarecept (J01 exkl. metenamin)
per 1000 invånare de senaste tolv månaderna
t.o.m. **maj 2022**

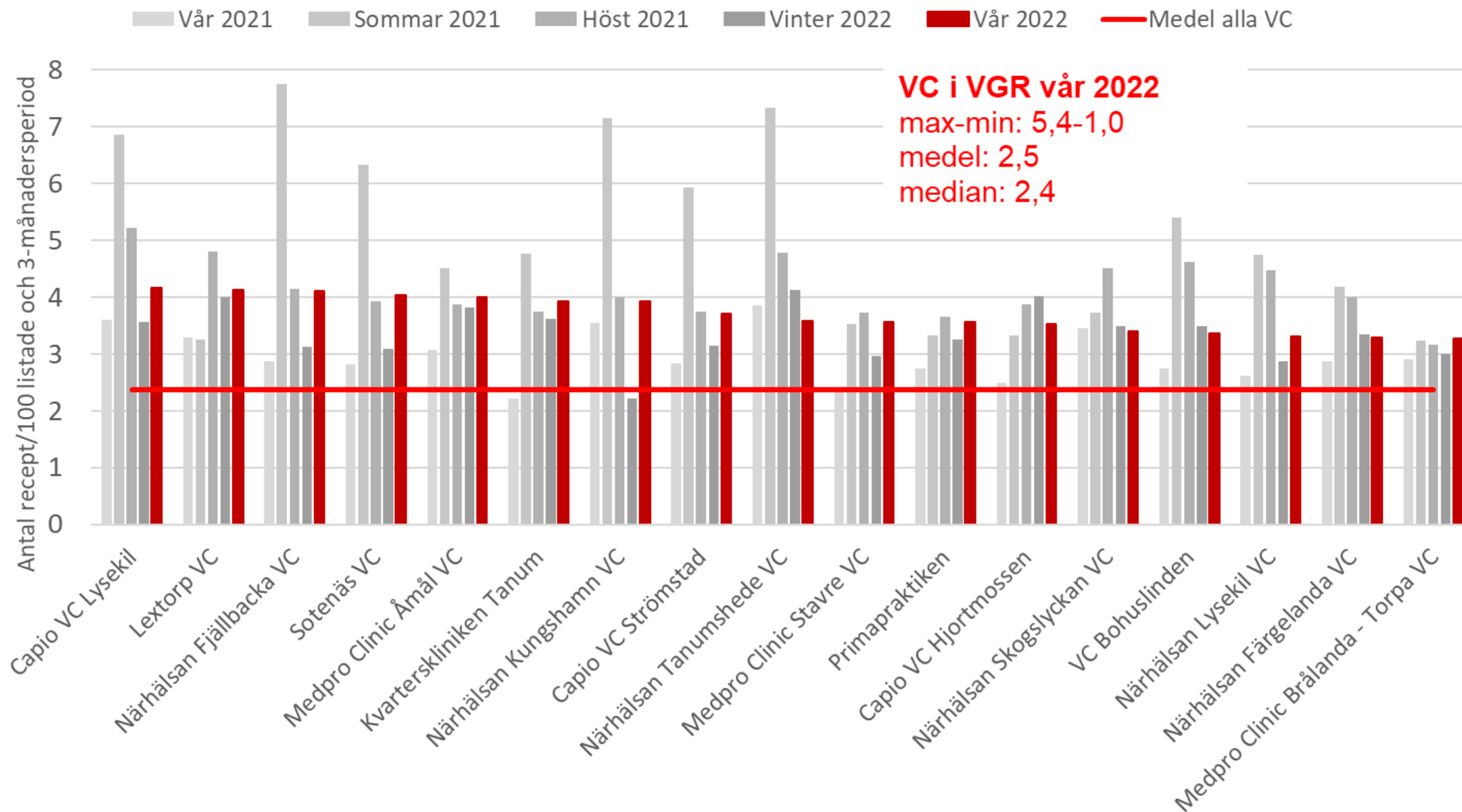
(Spridning: 290 – 203 recept /1000 inv. och år)

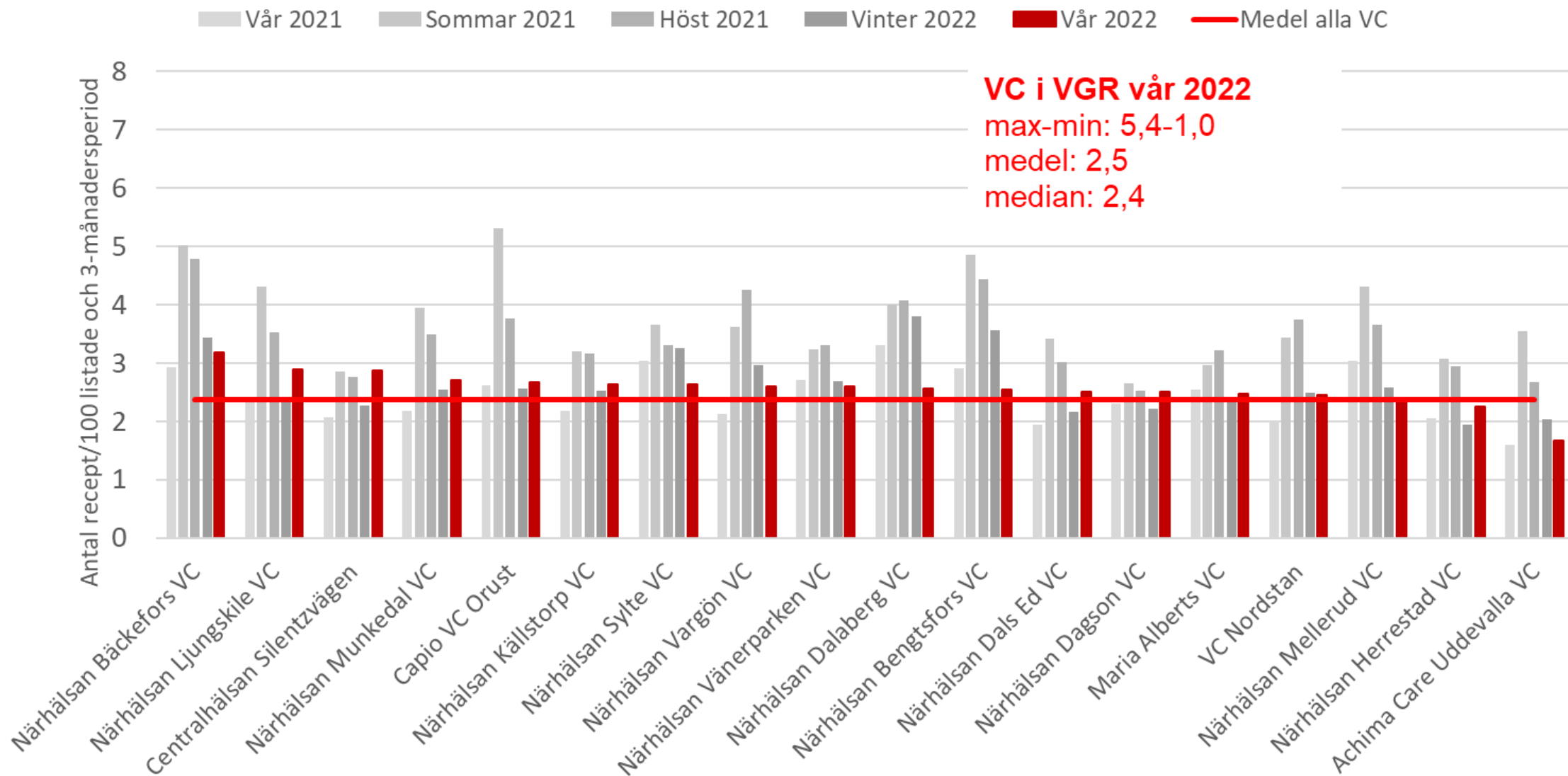
Antal antibiotikarecept (J01 exkl. metenamin)
per 1000 invånare de senaste tolv månaderna
t.o.m. **september 2012**
Västra Götaland: 404 recept/1000 inv. och år
(spridning: 492 – 315 recept)

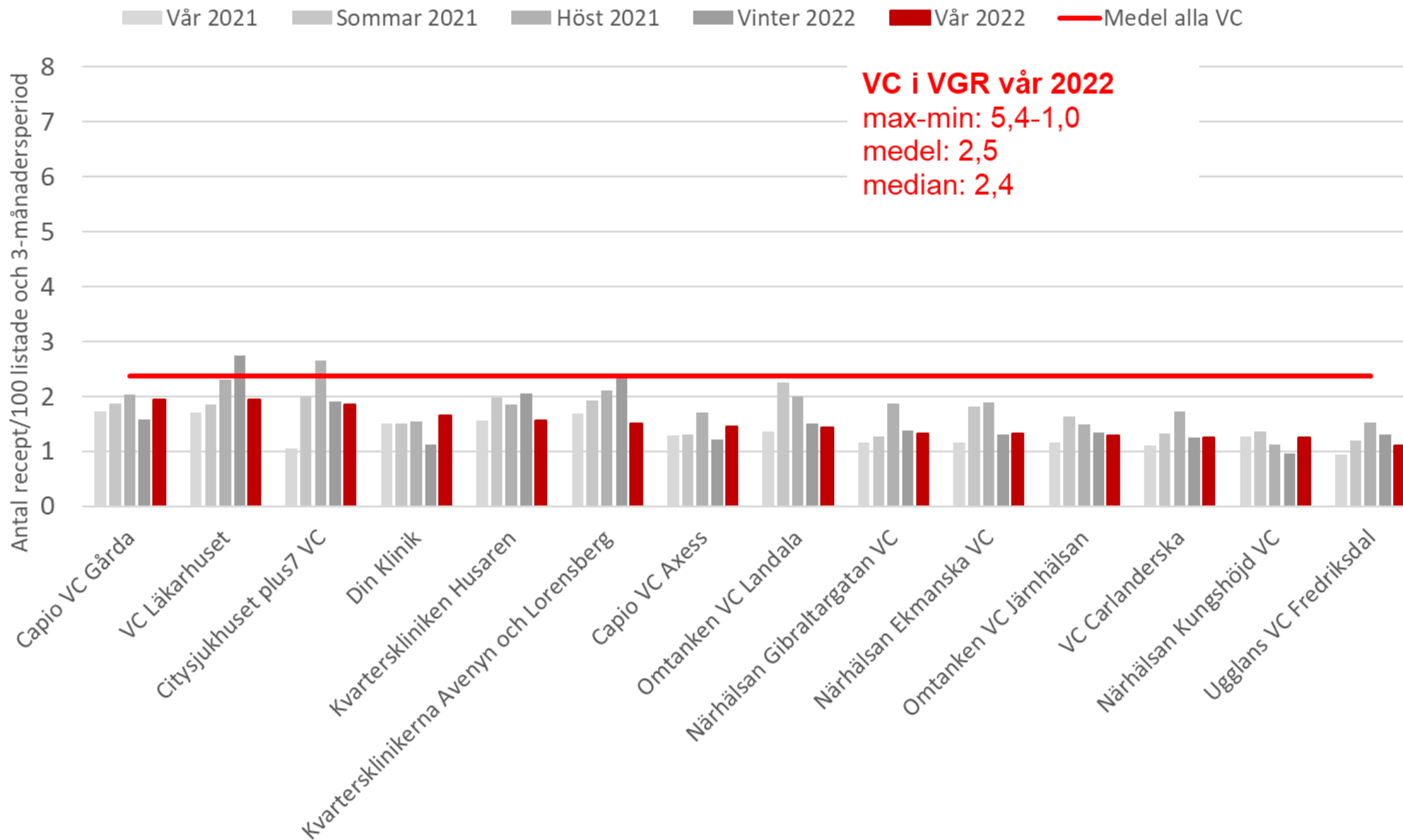
Antibiotika (ATC: J01 exkl. metenamin) antal recept per 100 listade "FyrBoDal" (Vårdcentraler med högst antal recept/100 listade)

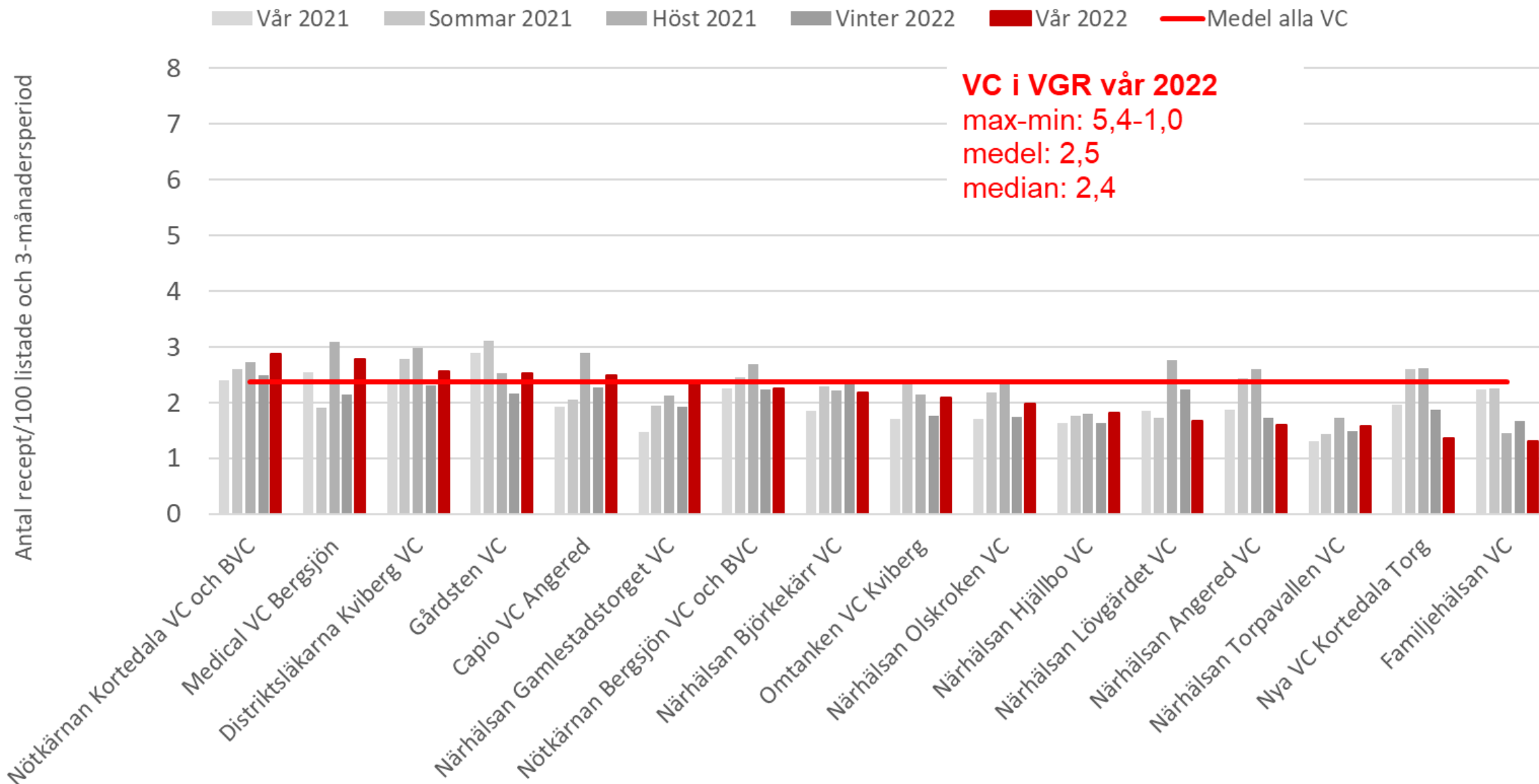
Antibiotika (ATC: J01 exkl. metenamin) antal recept per 100 listade "FyrBoDal" (Vårdcentraler med lägst antal recept/100 listade)

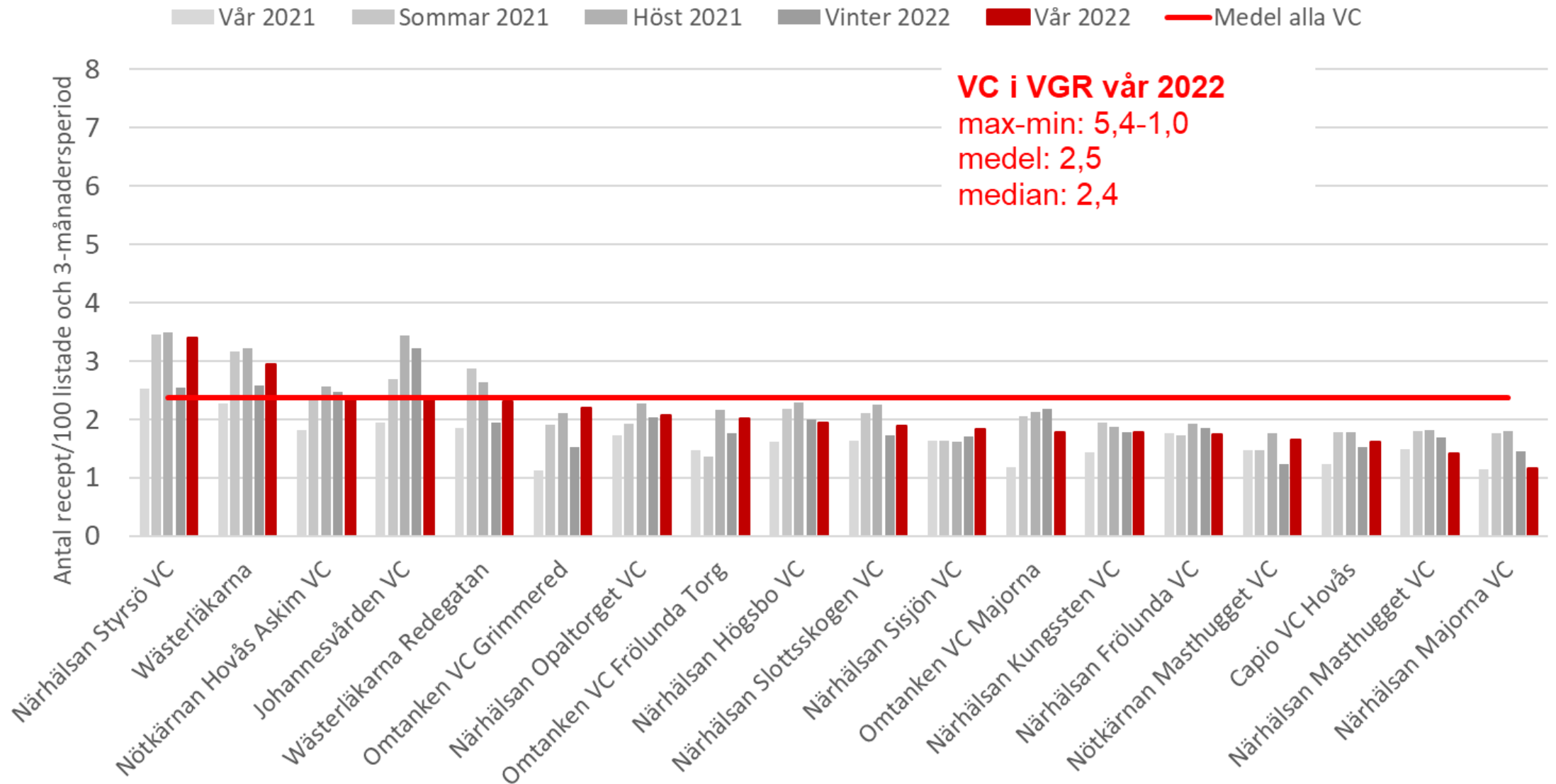
Antibiotika (ATC: J01 exkl. metenamin) antal recept per 100 listade Göteborg - centrum

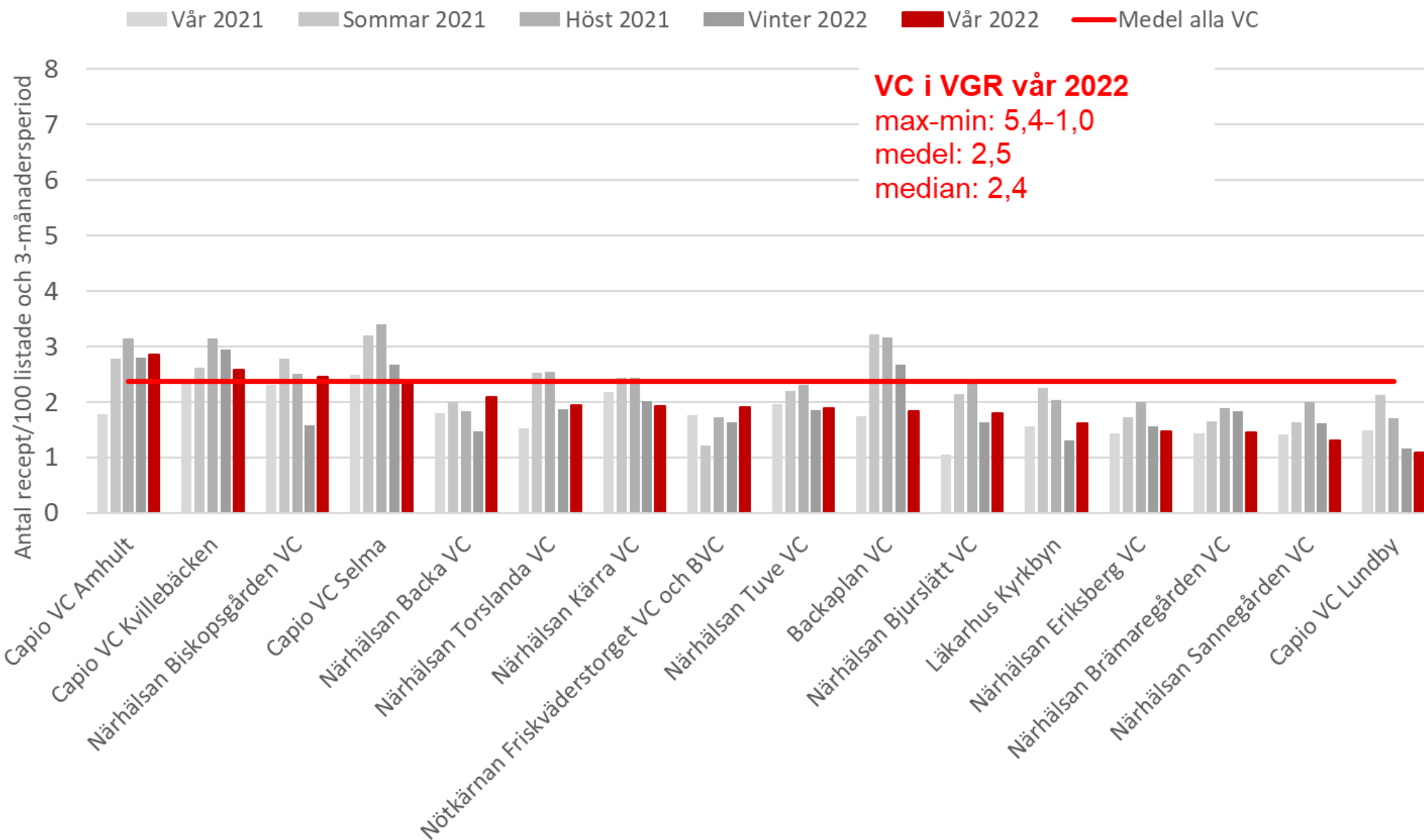
Antibiotika (ATC: J01 exkl. metenamin) antal recept per 100 listade Göteborg - öster

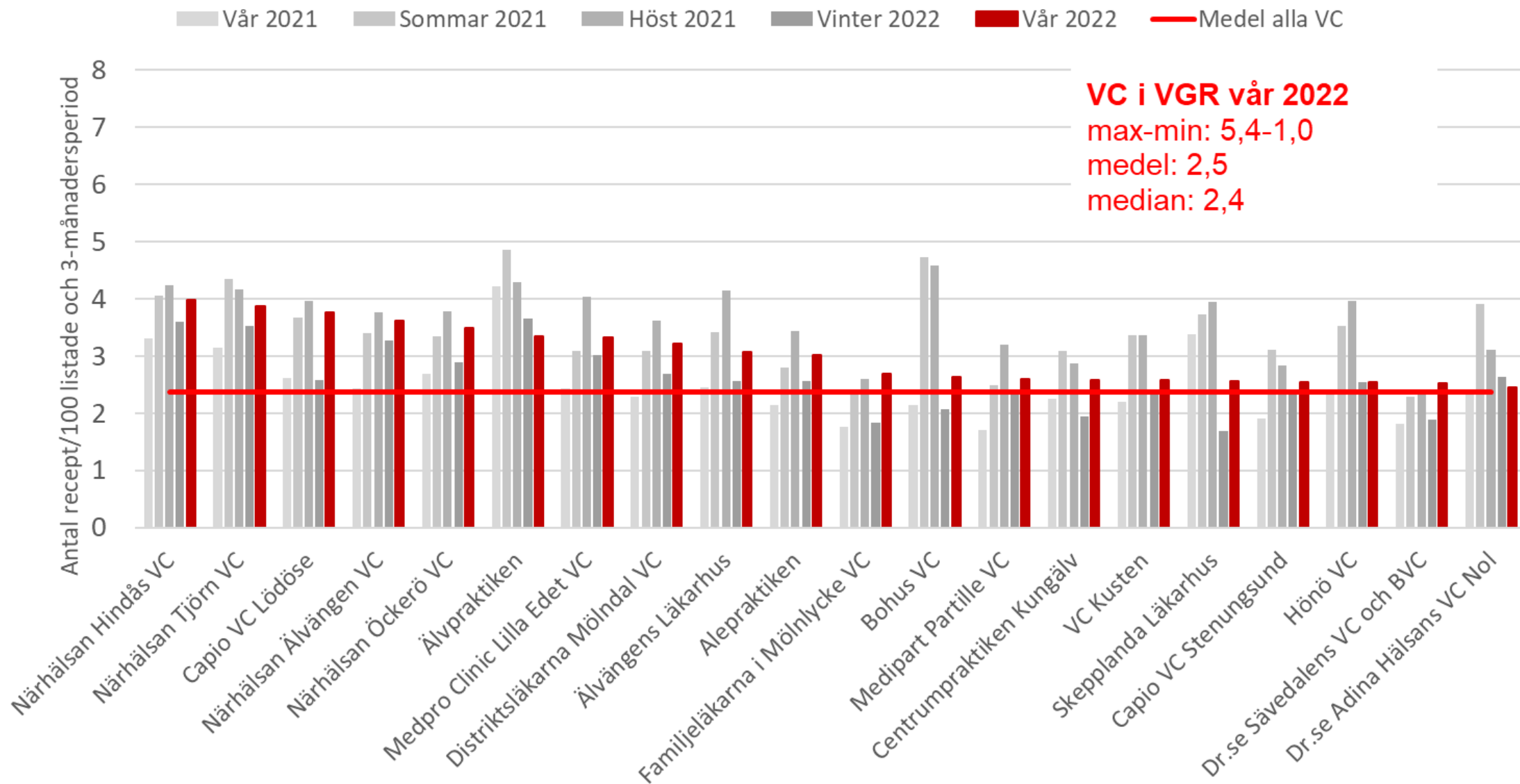
Antibiotika (ATC: J01 exkl. metenamin) antal recept per 100 listade Göteborg - väster

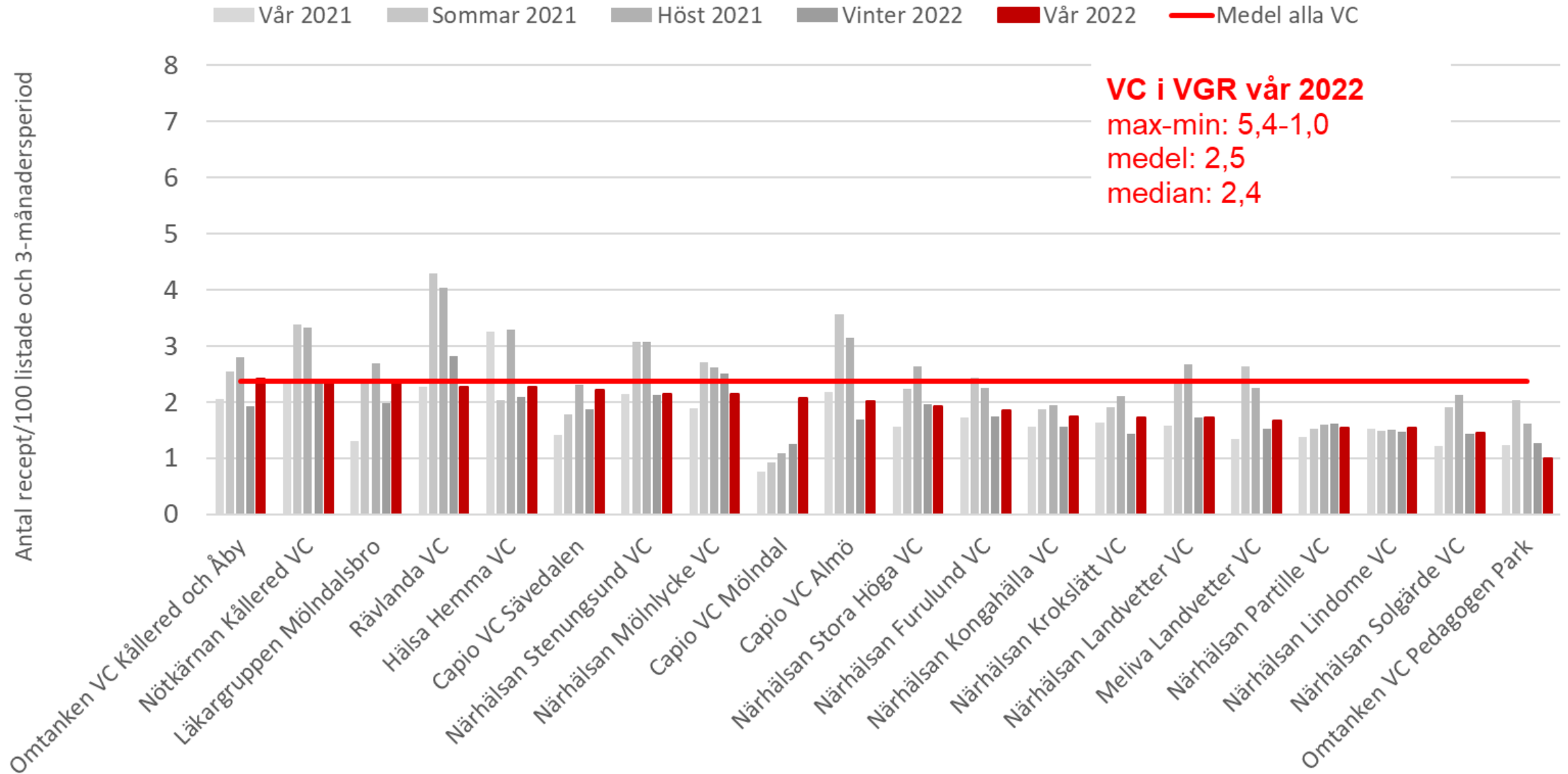
Antibiotika (ATC: J01 exkl. metenamin) antal recept per 100 listade Göteborg - Hisingen

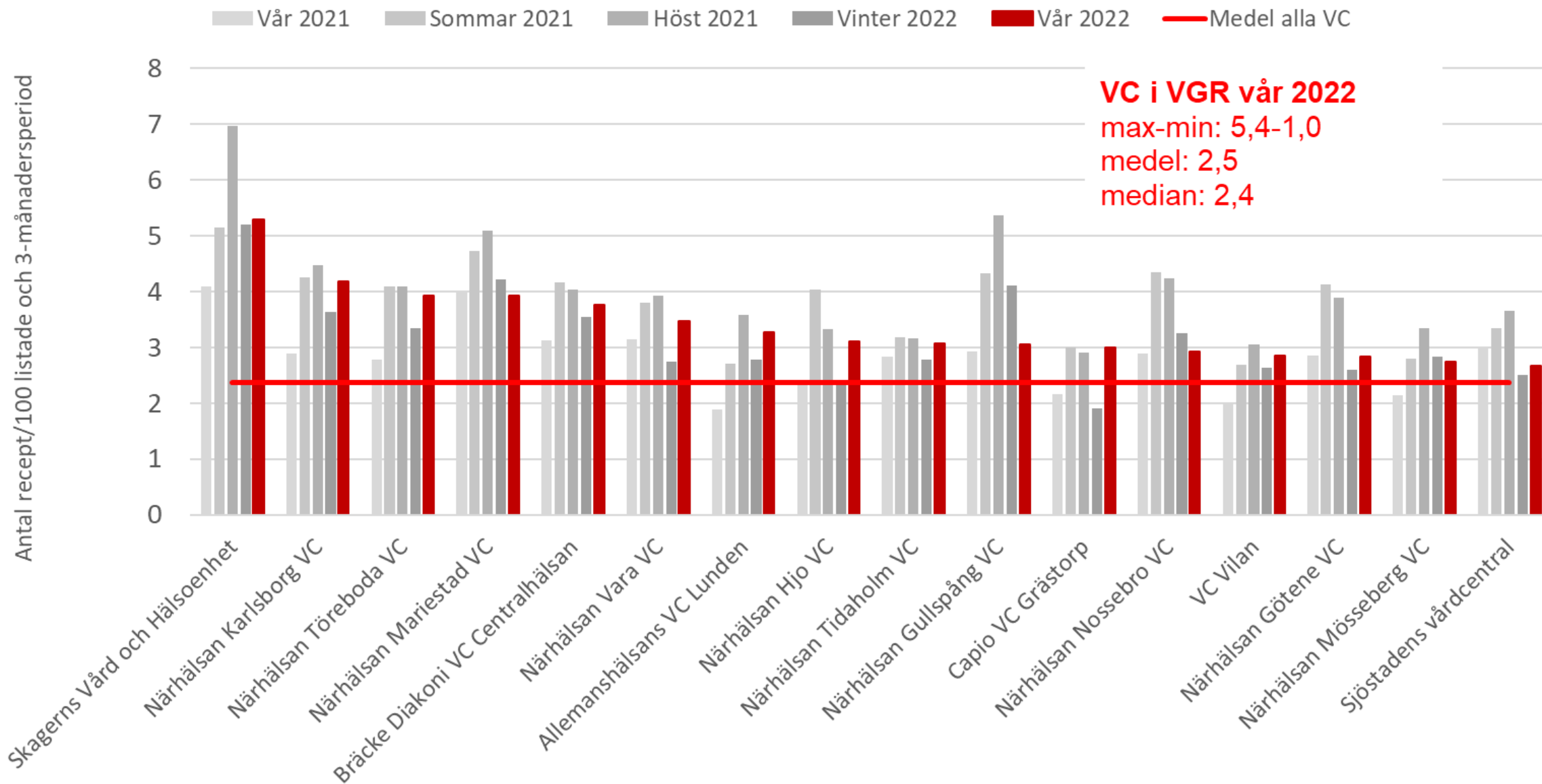
Antibiotika (ATC: J01 exkl. metenamin) antal recept per 100 listade "Södra Bohuslän" (Vårdcentraler med högst antal recept/100 listade)

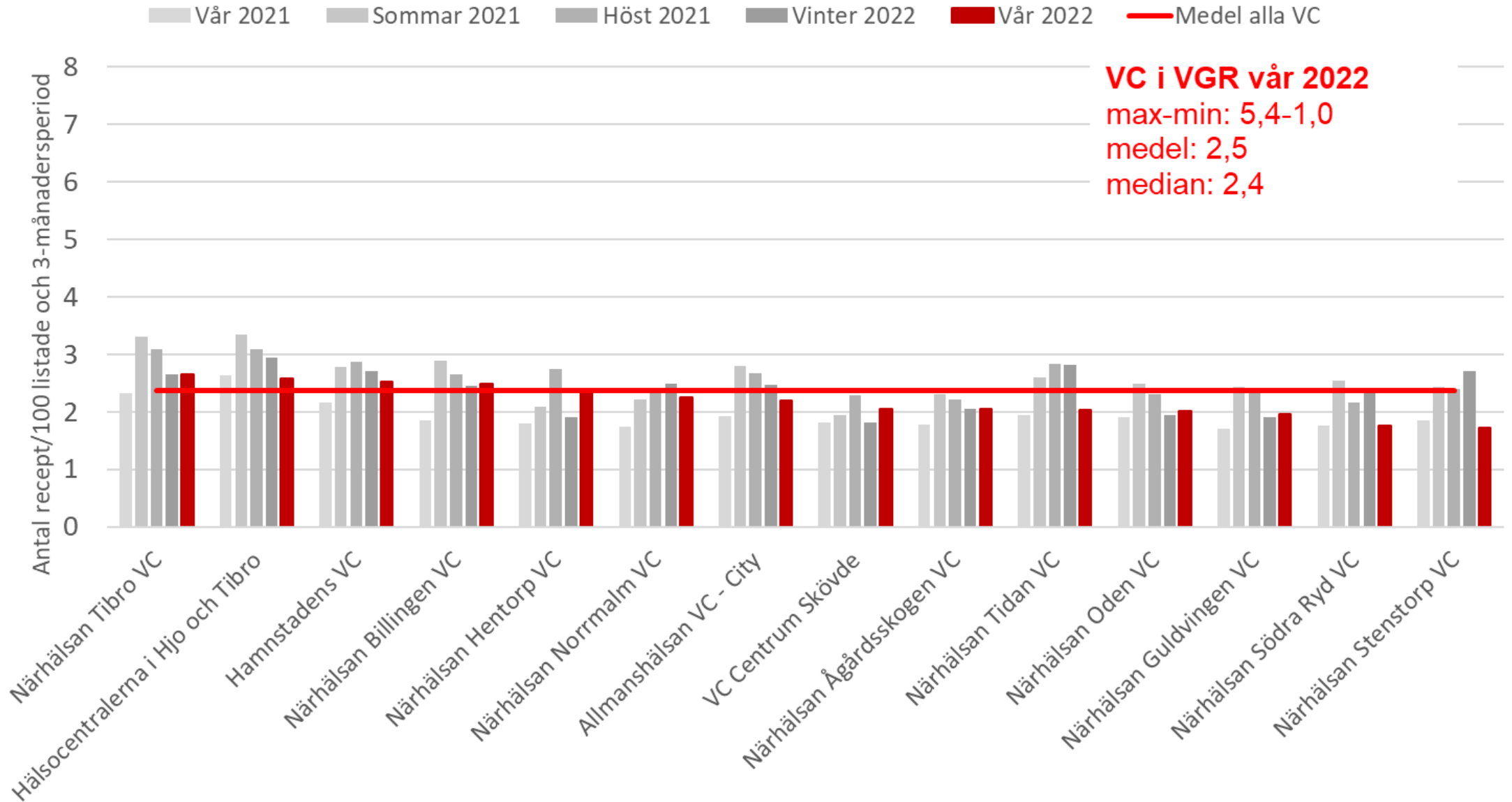
Antibiotika (ATC: J01 exkl. metenamin) antal recept per 100 listade "Södra Bohuslän" (Vårdcentraler med lägst antal recept/100 listade)

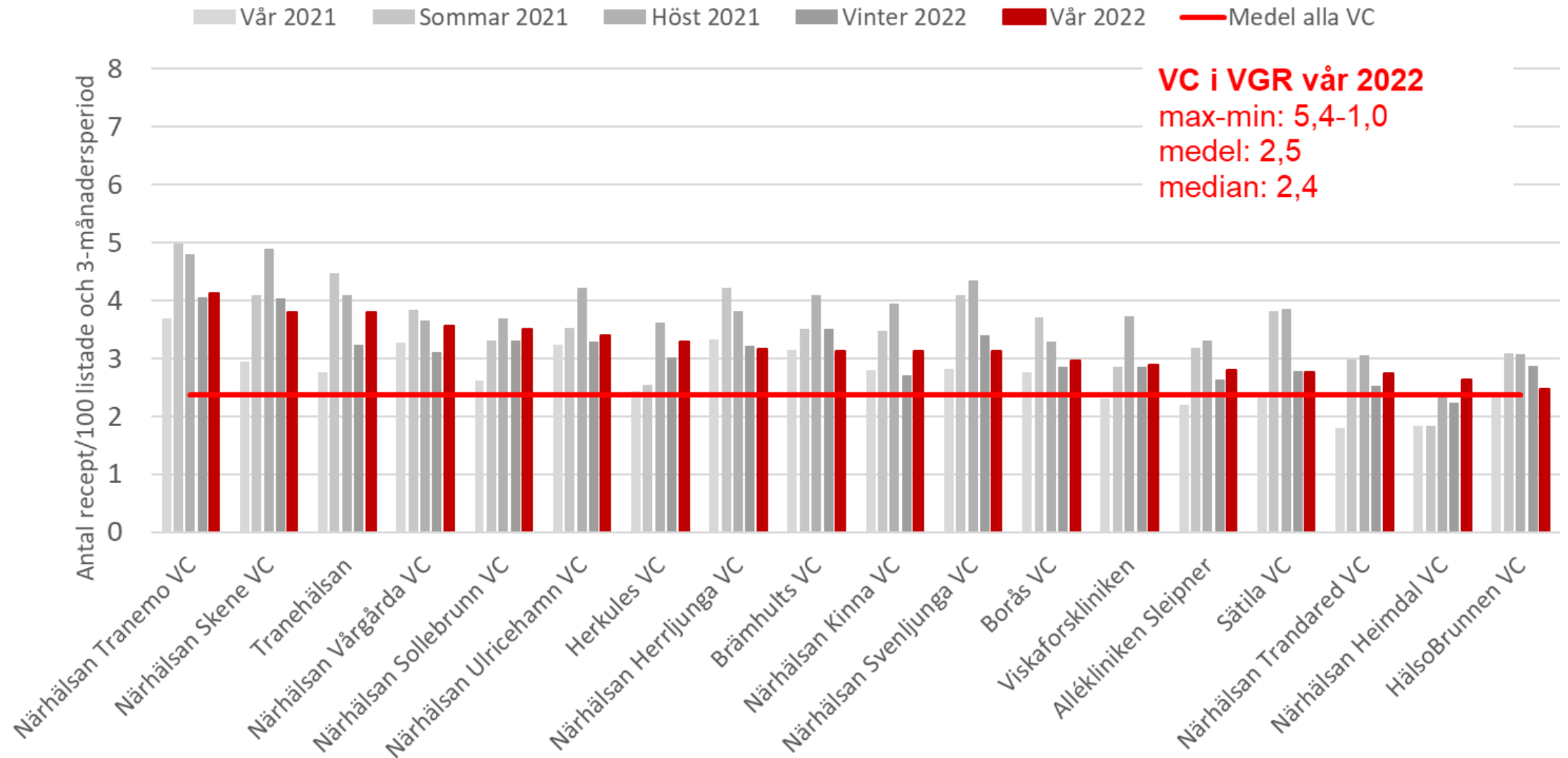
Antibiotika (ATC: J01 exkl. metenamin) antal recept per 100 listade "Skaraborg" (Vårdcentraler med högst antal recept/100 listade)

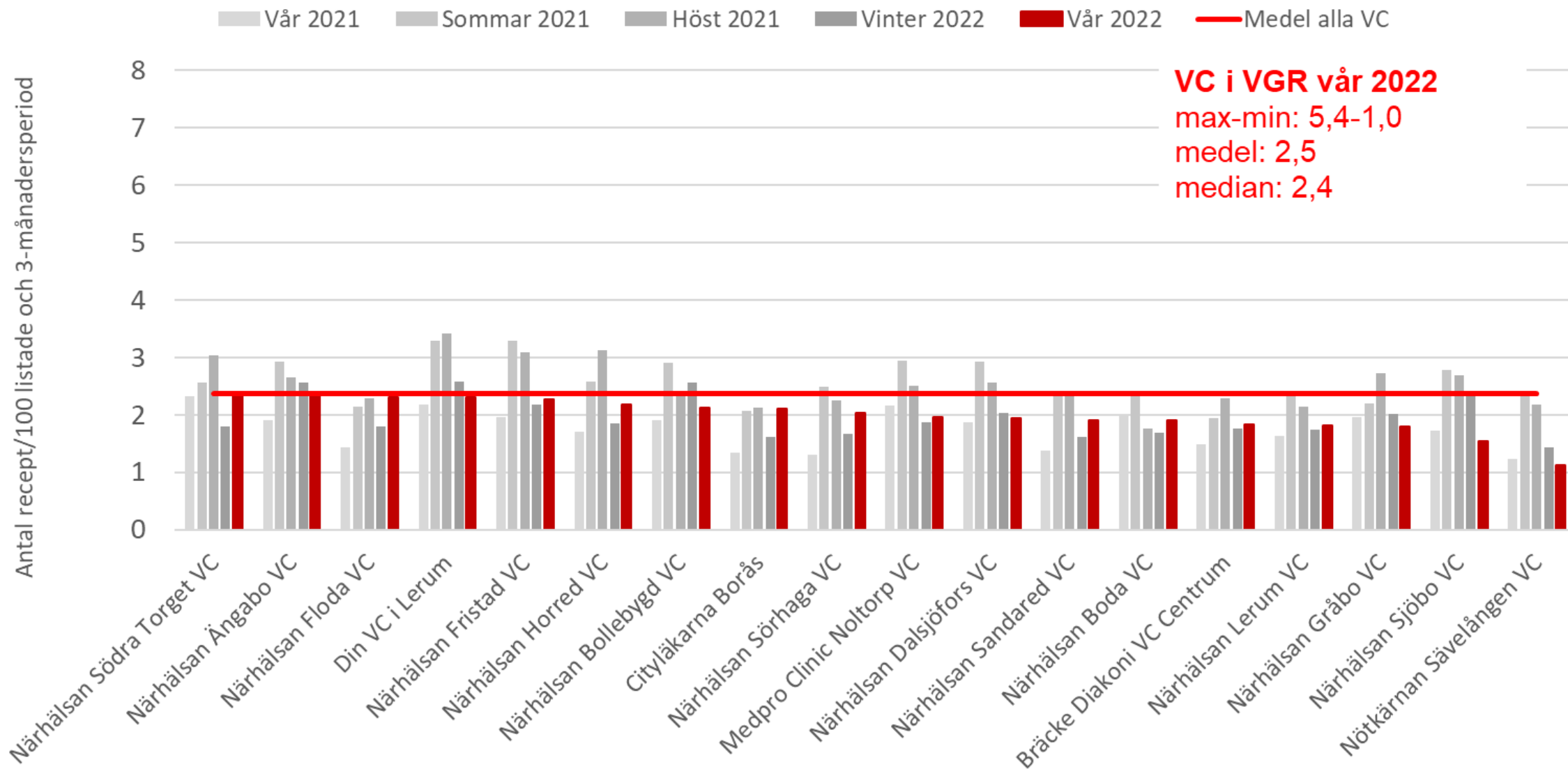
Antibiotika (ATC: J01 exkl. metenamin) antal recept per 100 listade "Skaraborg" (Vårdcentraler med lägst antal recept/100 listade)

Antibiotika (ATC: J01 exkl. metenamin) antal recept per 100 listade "Södra Älvsborg" (Vårdcentraler med högst antal recept/100 listade)

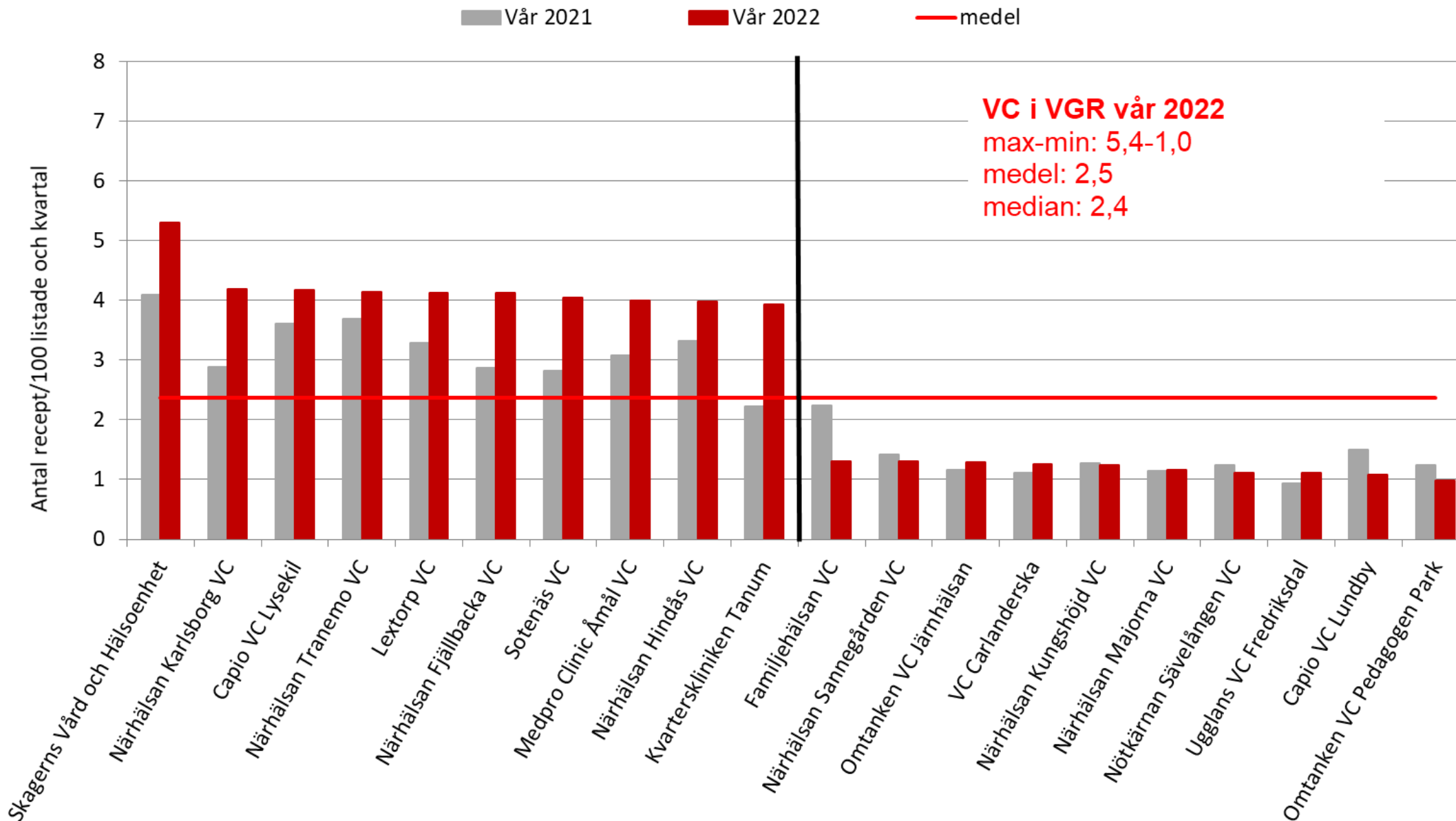

Antibiotika (ATC: J01 exkl. metenamin) antal recept per 100 listade "Södra Älvsborg" (Vårdcentraler med lägst antal recept/100 listade)

Antibiotika J01 (exkl. metenamin) antal recept per 100 listade

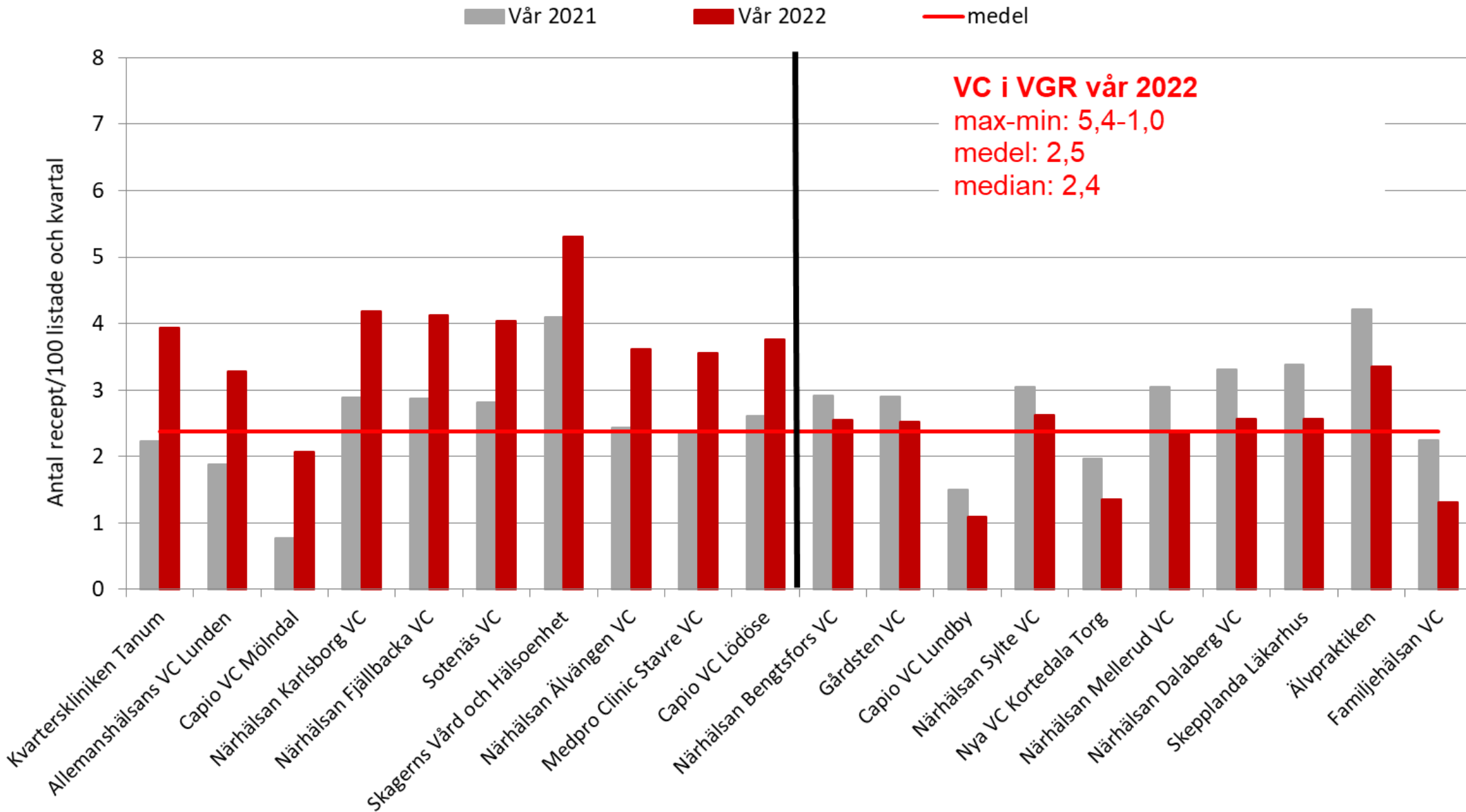
Jämförelse vår 2021 och 2022 för VC med högst och lägst antal recept per 100 listade i VGR vår 2022*

* Hälsa Hemma VC saknar data för delar av perioden och har exkluderats i denna bild.

Antibiotika J01 (exkl. metenamin) antal recept per 100 listade

Jämförelse kvartal vinter 2021 och 2022 för VC med störst ökning* och minskning av antal recept per 100 listade**

*Många av de vårdcentraler som ökar gör det från en historiskt låg nivå delvis på grund av de effekter den pågående Covid-19 pandemin haft (se bild 5).

** Hälsa Hemma VC saknar data för delar av perioden och har exkluderats i denna bild.

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN